

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Dvořáka a soudců JUDr. Petry Venclové, Ph.D. a Mgr. et Mgr. Jaroslava Vávry ve věci

žalobce: **Ing. P. S.**, narozený dne X
bytem X
zastoupený Mgr. Václavem Voříškem, advokátem
sídlem Pod kaštany 245/10, 160 00 Praha 6

proti
žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, IČ 70892822
sídlem Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 3. 2021, č. j. KrÚ
21728/2021/ODSH/16

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Napadené rozhodnutí

1. Žalobce se včasnou žalobou domáhal zrušení v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Pardubic (dále jen „*správní orgán I. stupně*“) ze dne 5. 8. 2020 pod č. j. OSA/D-10823/20/10.
2. Prvostupňový orgán citovaným rozhodnutím uložil žalobci podle ust. § 137 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „*správní řád*“) pořádkovou pokutu ve výši 1.000 Kč, a to za bezdůvodné nedostavení se k podání vysvětlení dne 5. 8. 2020 k prověření oznámení, které mohlo být důvodem k zahájení řízení o přestupku.

II. Žaloba

3. Žalobce s rozhodnutím žalovaného nesouhlasí a brojí proti němu nyní projednávanou žalobou. Rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty je podle žalobce nezákonné. Žalobce byl v postavení jediného podezřelého, a tedy jeho trestání pořádkovými opatřeními je vyloučeno. K tomu cituje nálezk Ústavního soudu ze dne 18. 2. 2010, sp. zn. I. ÚS 1849/08, podle něž je zapotřebí respektovat princip zákazu sebeobviňování, příp. sebeusvědčování. Vzhledem ke skutečnosti, že provozovatel vozidla – spol. Propuls s.r.o. (dále jen „*provozovatel vozidla*“) uvedl, že vozidlo řídil žalobce a současně neexistovala jediná indicie, že by tomu tak nebylo, stal se žalobce jediným podezřelým ze spáchání přestupku. Skutečnost, že policie žalobce za jediného možného pachatele neoznačila na tom nemůže ničeho změnit. Provozovatel vozidla totiž nese právní odpovědnost v případě nepravdivého obvinění osoby, která vozidlo ve skutečnosti neřídila.
4. Správní orgán tak fakticky podání vysvětlení k zahájení řízení nepotřeboval. To zvláště platí za situace, kdy jednatelem společnosti, která je provozovatelem vozidla, je sám žalobce. Nebyl proto důvod k tomu, aby žalobce, který jménem výše uvedené společnosti učinil podání, v němž sdělil totožnost řidiče, následně toto podání potvrzoval sám za sebe. Ostatně přestupkové řízení proti žalobci zahájil správní orgán i přes to, že se žalobce k podání vysvětlení nedostavil. Žalobce k tomu cituje rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „*NSS*“) ze dne 19. 9. 2018, č. j. 8 As 243/2017–36, který se zabývá možností správního orgánu využít institutu podání vysvětlení. Správní orgán I. stupně mohl pravdivost tvrzení provozovatele potvrdit či vyloučit tím, že by požádal městskou policii o předání originálů fotografií z rychloměru v elektronické podobě.
5. Závěrem žaloby vyjádřili žalobce a jeho právní zástupce nesouhlas se zveřejňováním osobních údajů na webu Nejvyššího správního soudu a vyslovili se pro naprostou anonymizaci rozhodnutí ve věci.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve vyjádření k žalobě plně odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Uvedl, že pořádková pokuta směřuje proti samotnému nedostavení se žalobce k podání

vysvětlení bez náležité omluvy, nikoli proti nepodání vysvětlení před správním orgánem. Teprve po dostavení se ke správnímu orgánu, při vlastním podání vysvětlení, mohl žalobce ze zákonem stanovených důvodů podání vysvětlení odmítnout. Rovněž se mohl po předchozí dohodě se správním orgánem vyjádřit i jinak, například formou písemného vyjádření. Pokud jde o námitku žalobce o tom, že správní orgán podání vysvětlení nepotřeboval, neboť přestupkové řízení s ním i přes to zahájil, žalovaný uvedl, že přestupkové řízení se žalobcem zahájil až po jeho písemném podání ze dne 20. 8. 2020, v němž žalobce poprvé uvedl, že vozidlo řídil. K problematice uložení pořádkové pokuty žalovaný citoval rozsudek NSS ze dne 30. 7. 2021, č. j. 2 As 318/2019–37, podle něhož uložení pořádkové pokuty umožňuje, aby bylo nepřímým donucením odstraněno účastníkově odmítání plnit procesní povinnosti. Obdobně poukázal i na rozsudek NSS ze dne 29. 4. 2014, č. j. 6 As 128/2013–37. S ohledem na tuto argumentaci žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

7. Ze správního spisu plynou pro projednávanou věc následující významné skutečnosti.
8. Správní orgán I. stupně výzvou ze dne 29. 5. 2020 vyzval provozovatele vozidla k zaplacení částky 500 Kč dle ust. § 125h odst. 1 silničního zákona nebo ke sdělení údajů o totožnosti řidiče vozidla, který vozidlo řídil v době spáchání přestupku.
9. Podáním ze dne 8. 6. 2020 se jednatel provozovatele vozidla (žalobce) vyjádřil k výzvě správního orgánu I. stupně a sdělil totožnost řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Tím měl být P. S., bytem X (žalobce). Rovněž uvedl, že je ochoten dostavit se osobně k podání vysvětlení nebo svědectví.
10. Předvoláním ze dne 15. 7. 2020 byl žalobce předvolán k podání vysvětlení na den 5. 8. 2020 v 8:30 hodin do budovy Magistrátu města Pardubice. Z doručky k předvolání plyne, že žalobce si uvedenou písemnost převzal osobně dne 20. 7. 2020.
11. Z úředního záznamu ze dne 5. 8. 2020 plyne, že žalobce se k podání vysvětlení bez omluvy či uvedení důvodu nedostavil.
12. Jak již uvedeno výše, rozhodnutím ze dne 5. 8. 2020 uložil správní orgán I. stupně žalobci podle ust. § 137 odst. 2 správního řádu pořádkovou pokutu ve výši 1.000 Kč. V odůvodnění uvedl, že rozhodné skutečnosti k případnému zahájení řízení o přestupku, nelze zjistit jiným úředním postupem, než podáním nezbytného vysvětlení. Téhož dne byl žalobce opětovně předvolán k podání vysvětlení na den 26. 8. 2020 v 10 hodin.
13. Dne 20. 8. 2020 bylo správnímu orgánu I. stupně doručeno blanketní odvolání žalobce, zastoupeného obecným zmocněncem Ing. M. J.
14. Téhož dne bylo správnímu orgánu I. stupně doručena také písemnost, v níž žalobce reaguje na předvolání k podání vysvětlení na den 26. 8. 2020. Žalobce v tomto podání sdělil, že vozidlo provozovatele osobně řídil v době spáchání přestupku a současně odepřel vypovídat z důvodu ohrožení své osoby, neboť je jediným podezřelým ze spáchání přestupku.
15. Žalovaný napadeným rozhodnutím odvolání žalobce zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. V odůvodnění napadeného rozhodnutí poukázal na skutečnost, že

předvolání bylo žalobci doručeno s dostatečným časovým předstihem do jeho vlastních rukou. V době od doručení předvolání do dne podání vysvětlení, tj. od 20. 7. 2020 do 20. 8. 2020 neučinil žádný úkon vůči správnímu orgánu I. stupně. Uvedl, že pořádková pokuta směřuje proti samotnému nedostavení se žalobce k podání vysvětlení bez náležité omluvy, nikoli proti nepodání vysvětlení před správním orgánem. Teprve po dostavení se ke správnímu orgánu, při vlastním podání vysvětlení, mohl žalobce ze zákonem stanovených důvodů podání vysvětlení odmítnout. Rovněž přezkoumal výši uložené pokuty, která byla uložena při spodní hranici zákonného rozpětí a žalovaný ji považuje za přiměřenou.

V. Posouzení věci krajským soudem

16. Žaloba byla podána včas [§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)], osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

17. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v rámci uplatněných žalobních bodů dle § 75 odst. 2 s.ř.s., podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodování žalovaného ve smyslu § 75 odst. 1 s.ř.s.

18. Žaloba není důvodná.

19. Podle § 137 odst. 2 správního řádu *„[k]aždý je povinen podat správnímu orgánu vysvětlení podle odstavce 1. Tomu, kdo bezdůvodně odepře podat vysvětlení, může správní orgán uložit pořádkovou pokutu (§ 62) až do výše 5 000 Kč.“*

20. Podle § 62 odst. 1 písm. a) správního řádu *„[s]právní orgán může rozhodnutím uložit pořádkovou pokutu až do výše 50 000 Kč tomu, kdo v řízení závažně ztěžuje jeho postup tím, že se bez náležité omluvy nedostaví na předvolání ke správnímu orgánu.“*

21. V nyní projednávané věci jde tedy zejména o to, zda správní orgán I. stupně uložil žalobci pořádkovou pokutu v souladu se zákonem. Soud si je přitom vědom žalobcem namítaného nálezu Ústavního soudu ze dne 18. 2. 2010, sp. zn. I. ÚS 1849/08, podle nějž je zapotřebí respektovat princip zákazu sebeobviňování, příp. sebeusvědčování. Závěry pojaté do nálezu Ústavního soudu však nejsou přílehlavé na nyní projednávanou věc, jak bude osvětleno níže.

22. Především nelze souhlasit s tvrzením žalobce o tom, že byl jediným možným podezřelým ze spáchání přestupku právě ve smyslu citovaného nálezu Ústavního soudu. Žalobce tak vyvozuje ze skutečnosti, že provozovatel vozidla žalobce jako jediného možného pachatele označil. Je povinností správního orgánu v situaci, kdy provozovatel vozidla označí konkrétní osobu, jež vozidlo v době spáchání přestupku řídila, vyzvat tuto osobu k podání vysvětlení. Správní orgán I. stupně měl přitom nepochybně legitimní zájem na podání vysvětlení ze strany žalobce a měl též i povinnost takto postupovat, jakkoli se žalobce domnívá, že podání vysvětlení k zahájení řízení nepotřeboval. Bylo totiž třeba ověřit tvrzení provozovatele vozidla o tom, že v době spáchání přestupku řídil vozidlo provozovatelem označený žalobce. Navíc, jak uvedl žalovaný, správní orgán I. stupně zahájil řízení o přestupku s žalobcem až po písemném podání žalobce ze dne 20. 8. 2020, v němž žalobce poprvé výslovně uvedl, že vozidlo řídil (č.l. 14 správního spisu).

23. Úvaha žalobce o tom, že si mohl správní orgán I. stupně opatřit potřebné informace z originálů fotografií z rychloměru v elektronické podobě, jež by si vyžádal od

městské policie, rovněž neobstojí. Jakkoli lze připustit, že by kvalita takových originálních fotografií v elektronické podobě byla vyšší než těch, jež jsou součástí správního spisu, řádné ověření identity řidiče by bylo prakticky nemožné. Ani v případě porovnání osoby zachycené na fotografii s podobou žalobce na správnímu orgánu dostupné fotografii v jeho řidičském průkazu, respektive v evidenci řidičů, by totiž správní orgán nemohl přijmout jednoznačný závěr o tom, že řidičem vozidla v době přestupku byl právě žalobce. Pouhá podobnost některých znaků obličeje nemůže založit závěr o tom, že řidič vozidla na předmětných fotografiích a žalobce jsou jedna a táž osoba. Účel předmětných fotografií z úsekového měření tkví podle soudu především identifikaci vozidla a zejména jeho registrační značky, nikoli v zaznamenání podobizny řidiče. Tomu totiž v některých případech ani nemusí být zřetelně vidět do obličeje, případně celý prostor v bezprostřední blízkosti řidiče může být pro účely identifikace znehodnocen například odlesky paprsků slunce od čelního skla, jako tomu je i na fotografiích v nyní projednávaném případě. Z fotografií založených ve správním spisu je patrné, že osoba řidiče a bezprostřední prostor kolem něho je zastřen v důsledku odrazu slunečních paprsků. Lze tak uzavřít, že ani originální (barevná) fotografie by tento nedostatek neodstranila. Přičemž soud má za to, že ani případná podoba obličeje by nemohla posloužit k řádnému ověření identity řidiče. Nebylo by totiž možné vyloučit ani prostou podobnost, například osob v blízkém příbuzenském vztahu.

24. V souvislosti s tím nelze dát za pravdu žalobci v tom, že správní orgán porušil subsidiaritu institutu podání vysvětlení. Za daných okolností se výzva k podání vysvětlení jeví jako zcela oprávněný a přiléhavý prostředek k opatření si potřebných informací. Jak vyplývá z výše uvedeného, správní orgán I. stupně měl v době vydání výzvy k podání vysvětlení k dispozici pouze sdělení provozovatele vozidla. Navíc jak sám žalobce uvádí nyní v žalobě, provozovatel vozidla má dle veřejného rejstříku 1 – 5 zaměstnanců. Jakkoli se provozovatel prostřednictvím svého jednatele vyjádřil tak, že vozidlo měl v předmětnou dobu řídit právě žalobce, stále se jednalo o pouhé sdělení provozovatele vozidla. Žalobce v žalobě opomíjí tu skutečnost, že vlastní prohlášení o tom, že v předmětnou dobu vozidlo řídil, učinil až v podání ze dne 20. 8. 2020. Až poté správní orgán I. stupně zahájil přestupkové řízení proti žalobci. Nelze tedy dojít k závěru, že předvolání žalobce k podání vysvětlení na den 5. 8. 2020 bylo z hlediska důkazů, jimiž v dané době správní orgán I. stupně disponoval, nadbytečné.

25. Žalobcem odkazovaný rozsudek NSS ze dne 19. 9. 2019, č. j. 8 As 243/2017–36 se týká jiného skutkového stavu, neboť v daném případě stěžovatel telefonicky kontaktoval policii a sdělil jí, že vozidlo na místě zaparkoval. Policie proto oznámila správnímu orgánu I. stupně spáchání přestupku právě stěžovatelem jako jediným možným pachatelem. Správní orgán tak měl kromě sdělení provozovatele vozidla k dispozici již od počátku řízení také telefonické sdělení (resp. úřední záznam) stěžovatele o tom, že vozidlo na daném místě skutečně zaparkoval. V nyní projednávané věci však obdobné sdělení žalobce učinil až dne 20. 8. 2020, tedy v reakci na v pořadí již druhou výzvu k podání vysvětlení. Do té doby disponoval pouze sdělením provozovatele vozidla a předmětnými fotografiemi.

26. V rámci své žalobní argumentace žalobce odkazoval také na již zmíněný nálezk Ústavního soudu ze dne 18. 2. 2010, sp. zn. I. ÚS 1849/08, v němž se Ústavní soud zabýval principem zákazu sebeobviňování. Žalobce nicméně pominul, že uvedené rozhodnutí Ústavního soudu rovněž vychází z poněkud odlišného skutkového stavu. V daném případě

se jednalo o situaci, kdy stěžovateli byla uložena pokuta za nedostavení se k podání vysvětlení, ačkoli byl správnímu orgánu policií označen jako jediný možný pachatel přestupku. Ústavní soud pak dospěl k závěru, že stěžovatele nebylo možno pokutami donucovat k podání informací, byl-li policií označen za jediného možného pachatele přestupku. V nyní projednávaném případě však, jak uvedeno shora, správní orgán disponoval pouze sdělením provozovatele vozidla. To ale samo o sobě nepostačuje k zahájení řízení o přestupku proti označené osobě. Ani tvrzení, že oznámení provozovatele a oznámení policie má v tomto kontextu stejnou váhu, neobstojí. V odkazované věci, již se zabýval Ústavní soud, je zřejmé, že před oznámením o spáchání přestupku správnímu orgánu musel být stěžovatel policií na místě ztotožněn. V tomto projednávaném případě však k ničemu takovému nedošlo. Správnímu orgánu byla až následně na jeho výzvu oznámena provozovatelem vozidla osoba, která měla vozidlo v době spáchání přestupku řídit.

27. Pro projednávanou věc je rovněž významné, že žalobce odepřel podat vysvětlení až poté, co se bez jakékoliv relevantní omluvy k podání vysvětlení nedostavil. Jak uvedl NSS v rozsudku ze dne 23. 6. 2016, č. j. 10 As 61/2016–44, „[ú]čelem a smyslem zproštění se povinnosti podat vysvětlení z důvodu možného postihu za přestupek předvolané osoby nebo osoby jí blízké je vysvětlení nepodat a přitom se nevystavit postihu za toto odepření. Toho lze efektivně dosáhnout pouze včasnou reakcí, tj. reakcí učiněnou v době předcházející termínu, který byl správním orgánem k podání vysvětlení stanoven. Výhradu stěžovatele, podle které vysvětlení odmítá podat, učiněnou poté, co byla stěžovateli za nedostavení se k podání vysvětlení uložena pořádková pokuta, nelze považovat za včasnou a ani za způsobitou stěžovatele povinnosti podat vysvětlení zprostit.“

28. Žalobce si předvolání k podání vysvětlení na den 5. 8. 2020 převzal dne 20. 7. 2020, tedy více jak 14 dnů před konáním ústního jednání. Žalobce zaslal správnímu orgánu omluvu z podání vysvětlení až v podání ze dne 20. 8. 2020. Navíc se jednalo o reakci až na druhé předvolání k podání vysvětlení na den 26. 8. 2020. Takové odepření výpovědi nelze podle soudu hodnotit jako včasnou reakci na předvolání a nemůže tedy zvrátit nepříznivé důsledky nedostavení se k podání vysvětlení. Žalobce tak v podstatě ve vztahu k prvnímu předvolání na den 5. 8. 2020, za jehož nedostavení se mu byla uložena pořádková pokuta, důvod nedostavení se vůbec nesdělil. Žalobce měl-li v úmyslu odepřít podání vysvětlení, mohl tuto skutečnost sdělit prvostupňovému orgánu v době od přijetí předmětné výzvy. V odvolání ani nyní v žalobě žalobce netvrdil, že by mu v takovém jednání bránily nějaké skutečnosti. V rozsudku ze dne 23. 6. 2016, č. j. 10 As 61/2016–44 NSS uvedl, že je na každém, aby si podle klasické právní zásady *vigilantibus iura skripta sunt* střežil svá práva a uplatňoval je v době, kdy lze ještě žádaného výsledku dosáhnout. Žalobci tak v tomto ničeho nebránilo, aby se výše nastíněným jednáním vyhnul postihu ve formě uložení pořádkové pokuty. Nic takového však žalobce neučinil.

29. Krajský soud tak považuje napadené rozhodnutí, jakož i rozhodnutí jemu předcházející za vydaná v souladu se zákonem. Neshledal v nich žádní vady, pro které by byl povinen rozhodnutí zrušit. Správní orgány se ve svých rozhodnutích rovněž zabývaly i výší uložené pokuty, která je na samé spodní hranici zákonného rozpětí.

30. K nesouhlasu žalobce a jeho advokáta s vyvěšením jejich osobních údajů na komunikační síť Internet krajský soud konstatuje, že nejde o výhradu či námitku, která by

se týkala merita věci, resp. která by jakkoliv s věcným projednáním případu souvisela, proto nemůže být v tomto řízení jakkoli řešena či posuzována. Podotknout je nutno i to, že nesouhlas či výhrady k publikaci rozhodnutí soudů na internetových stránkách Nejvyššího správního soudu nelze adresovat zdejšímu krajskému soudu, neboť ten rozhodnutí na těchto stránkách ani nezveřejňuje, ani předmětné stránky nespravuje. Lze též odkázat na reakci NSS k této žalobcem opakovaně uplatňované námitce. NSS k otázce zveřejňování osobních údajů zástupce žalobce a žalobce samotného na síti internet již několikrát uvedl, že veřejnost soudního řízení je garantována čl. 96 Ústavy České republiky a součástí této zásady je také veřejné vyhlášení rozsudku, což ostatně potvrdil i Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 38/18. Proto platí, že jsou pravidelně při vyhlašování uvedeny na úřední desce (i elektronické) základní identifikační údaje jednotlivých účastníků včetně jejich zástupců, aby byl zachován požadavek na veřejnost soudního řízení. Obdobná argumentace byla v jiném řízení již předložena předsedovi Nejvyššího správního soudu (viz řízení ve věci sp. zn. 7 As 140/2019, ve kterém zastupoval účastníka řízení rovněž Mgr. Václav Voříšek), který ji vypořádal v přípisu ze dne 23. 7. 2019, č. j. S 120/2019-12.

VI. Závěr a náklady řízení

31. S ohledem na shora uvedené závěry nebyla žaloba shledána důvodnou a krajský soud ji proto dle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

32. O náhradě nákladů řízení mezi žalobcem a žalovaným soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný. Žalovanému podle obsahu správního spisu nevznikly takové náklady soudního řízení, které by přesahovaly rámec běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: <http://www.nssoud.cz>.

Pardubice, 8. prosince 2021

JUDr. Jan Dvořák v. r.
předseda senátu